

Mạ khay, cấy máy - bước chuyển trong tập quán canh tác lúa

Theo kế hoạch, vụ xuân năm 2023 toàn tỉnh phấn đấu diện tích lúa cấy bằng máy đạt trên 15.000ha, tăng 2.600ha so với vụ xuân năm 2022 - vụ có diện tích lúa cấy máy cao nhất những năm gần đây. Việc mở rộng diện tích lúa cấy bằng máy thể hiện được ưu thế, hiệu quả và được người dân lựa chọn thay thế các hình thức gieo cấy khác.

Vụ xuân năm 2023, toàn tỉnh phấn đấu trên 15.000ha lúa được cấy bằng máy.

Sau những ngày nghỉ tết Nguyên đán Quý Mão, hiện nay công tác chuẩn bị cho sản xuất vụ xuân đang được các địa phương triển khai tích cực, từ việc lấy nước, làm đất, gieo mạ, cấy... Tất cả đều hướng đến việc đẩy nhanh tiến độ để sản xuất vụ xuân đúng khung thời vụ tốt nhất.

Tại xã Phú Châu (Đông Hưng), dịch vụ mạ khay, cấy máy của ông Đặng Tất Tuấn đang khẩn trương gieo cấy với 3 máy cấy ngồi lái hoạt động tối đa công suất, đồng thời tiếp tục gieo bổ sung số lượng mạ khay để bảo đảm cấy đủ toàn bộ diện tích lúa gần 200 mẫu. Diện tích mạ đã gieo được chăm sóc, che phủ nilon khi có không khí lạnh tăng cường, nền nhiệt độ xuống thấp.

Ông Tuấn cho biết: Để thực hiện tốt dịch vụ mạ khay, cấy máy theo diện tích ký hợp đồng, tôi đã triển khai công tác chuẩn bị từ sớm. Tôi liên hệ và trực tiếp vào Thanh Hóa kiểm tra chất lượng giá thể gieo mạ khay, chuẩn bị mặt bằng, lắp đặt hệ thống tưới phun mưa chăm sóc mạ. Vụ xuân năm nay, ngoài 35 mẫu của gia đình, tôi làm dịch vụ cấy trọn gói (gieo mạ, cấy) 150 mẫu cho bà con. Diện tích cấy bằng máy lớn nên việc gieo mạ cũng phải được bố trí hợp lý theo các trà để bảo đảm cấy hoàn thành trong khung thời vụ. Với mức giá 270.000 đồng/sào từ gieo mạ đến cấy, cấy dặm góc ruộng, tiết kiệm từ 70.000 - 100.000 đồng/sào so với việc thuê người cấy thủ công nên nhu cầu cấy máy của người dân tăng theo từng vụ, tuy nhiên, số lượng máy cấy, mặt bằng làm mạ còn nhiều hạn chế nên chưa thể đáp ứng đủ diện tích người dân đăng ký.

Từ nhiều vụ trở lại đây, huyện Đông Hưng là địa phương có diện tích cấy bằng máy lớn nhất tỉnh. Để mở rộng diện tích cấy bằng máy, huyện đã chỉ đạo các địa phương quy hoạch vùng lúa cấy bằng máy trung, thuận lợi tưới, tiêu; kế hoạch sản xuất phải được xây dựng sớm và cụ thể, từ đó chủ động triển khai dịch vụ mạ khay, cấy máy. Địa phương thành lập tổ dịch vụ tại chỗ, hoặc ký hợp đồng với tổ dịch vụ của các địa phương khác. Cùng với đó, tạo điều kiện về mặt bằng để các tổ dịch vụ xây dựng kho bãi, tập kết giá thể, nơi để và chăm sóc khay mạ...

Năm 2022, toàn tỉnh có 27.759ha lúa cấy bằng máy, cao hơn gần 10.000ha so với năm 2021, trong đó vụ xuân 12.400ha, vụ mùa 15.359ha. Ngoài sự năng động, nhạy bén của các HTX DVNN, không thể không kể đến đóng góp của các cá nhân tích tụ ruộng đất. Đây chính là những điển hình đi đầu trong áp dụng cơ giới hóa, đẩy

manh áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất nông nghiệp. Đầu tư 4 máy cấy ngồi lái, 1 máy gặt không cần người đóng thúc mà phun thẳng vào thùng chứa, 2 máy làm đất cỡ lớn, 2 máy gieo mạ, 1 máy bón phân, lò sấy công suất 35 tấn/mé, 3 vạn khay mạ..., tổng trị giá khoảng 5 tỷ đồng, ông Đặng Văn Quang, xã Bình Minh (Kiến Xương) tích tụ 100ha ruộng. Ngoài ra ông còn làm dịch vụ cho người dân với diện tích trên 100ha. Ông Quang chia sẻ: Nhiều nông dân đã chủ động tìm đến các chủ máy cấy, máy gặt tại địa phương yêu cầu họ mua máy cấy về làm dịch vụ đồng bộ, gồm: làm đất - gieo cấy - thu hoạch để giảm chi phí nhân công, đáp ứng được thời vụ mà lại tăng thu nhập cho cả chủ máy và người nông dân, như vậy sẽ có lợi cho tất cả các bên. Nông dân vào vụ kịp thời và đúng lúc, thu hoạch đúng độ chín của cây lúa không lo thất thoát sau thu hoạch và quan trọng hơn hết là bảo đảm đúng lịch thời vụ của

ngành nông nghiệp. Tôi đã mua máy cấy và máy gặt thương hiệu Yanmar sử dụng đến nay vẫn tốt, khấu hao mãi cũng rất tốt nên khi mua máy cấy tôi tiếp tục chọn dòng máy của Yanmar, vì có nhiều chủng loại khác nhau, tích hợp nhiều công đoạn như cấy kết hợp bón phân lại có giàn gieo mạ tự động đi kèm, khay gieo mạ... nhờ đó bảo đảm được thời vụ.

Theo đánh giá của ngành nông nghiệp, lúa cấy bằng máy nông, mật độ cấy lúa đồng đều nên phát huy được hiệu ứng hàng biên, ruộng lúa thông thoáng ít sâu bệnh nên giảm sử dụng thuốc bảo vệ thực vật góp phần bảo vệ môi trường; năng suất lúa tăng từ 10 - 15% so với cấy bằng tay. Ngoài ra, việc sử dụng máy cấy còn giúp các hợp tác xã quy hoạch được vùng sản xuất gieo cấy cùng một loại giống, cùng trà thuận lợi cho việc chăm sóc, thu hoạch, từng bước hình thành các vùng sản xuất lúa hàng hóa tập trung, góp phần thay đổi tập quán sản xuất lúa nhỏ lẻ, manh mún. Chính sách hỗ trợ của tỉnh chính là động lực để các cơ sở sản xuất mạ khay mở rộng quy mô sản xuất trong các năm tới. Bước đầu các hộ nông dân tham gia mô hình cấy lúa bằng máy đã có thay đổi nhận thức, giải quyết tình trạng bỏ hoang ruộng đất ngày một tăng trong những năm gần đây.

Áp dụng phương pháp lúa cấy bằng máy là yếu cầu tất yếu của phát triển sản xuất. Việc chuẩn bị từ sớm các điều kiện cho mùa vụ giúp bảo đảm cả chất lượng và diện tích lúa cấy bằng máy và giảm giá thành, nâng cao năng suất, hiệu quả trên đồng ruộng, nhất là giải quyết tốt được khó khăn thiếu lao động thời vụ khu vực nông thôn hiện nay.

NGÂN HUYỀN

Việc gieo mạ được ông Đặng Tất Tuấn, xã Phú Châu (Đông Hưng) bố trí hợp lý theo các trà để bảo đảm hoàn thành cấy trong khung thời vụ.

Kiểm tra công tác chuẩn bị sản xuất vụ xuân tại xã Nguyễn Xá.

ĐÔNG HƯNG

Quyết tâm giành vụ xuân thắng lợi

Tranh thủ thời tiết thuận lợi, những ngày qua, nông dân các địa phương trên địa bàn huyện Đông Hưng khẩn trương xuống đồng làm đất gieo cấy lúa xuân với quyết tâm giành vụ xuân thắng lợi cả về diện tích, năng suất, sản lượng.

Thời điểm này, vợ chồng ông Bùi Văn Ngoạn, xã Liên Hoa tích cực xuống đồng sản xuất vụ xuân bảo đảm khung thời vụ tốt nhất. Ông Ngoạn cho biết: Vụ xuân năm nay gia đình tôi cấy theo hình thức cuốn chiếu, thuận lợi cho việc điều chỉnh mực nước cho gieo cấy hàng loạt bằng máy, bảo đảm lúa không bị ngập sau cấy. Ông Vũ Ngọc Khanh, Giám đốc HTX DVNN xã cho biết: Mỗi nhà có 5 sào nếu làm đất riêng thì ruộng nhà họ ảnh hưởng đến ruộng nhà kia. Do vậy, HTX đã vận động các chủ máy liên kết với nhau để làm theo vùng, làm cuốn chiếu đến đâu xong vụ gieo mạ khay, cấy máy thuê cho bà con trong xã. Thời tiết những ngày qua rét đậm ảnh hưởng đến cây mạ sinh trưởng song là người có nhiều kinh nghiệm trong gieo mạ khay ông Hiền đã áp dụng các biện pháp kỹ thuật như làm vòm phủ nilon, đưa nước vào giữ ẩm cho mạ... nên toàn bộ diện tích mạ khay phát triển đồng đều. Ông Hiền cho biết: Ngành chuyên môn và HTX DVNN xã khuyến cáo là tôi đưa mạ và máy ra đồng cấy lúa cho bà con bảo đảm lịch thời vụ. Vụ xuân này tôi gieo khoảng 3.000 khay mạ để cấy khoảng 40 mẫu ruộng, trong đó 10 mẫu của gia đình. Để thuận tiện cho sản xuất lúa, tôi đã đầu tư máy cấy cỡ lớn 6 hàng, chỉ cần 10 ngày là tôi cấy xong toàn bộ diện tích của gia đình và bà con thuê cấy.

Nguyên Xá là địa phương tiên phong và có diện tích cấy máy mạ khay đạt gần 90%, nhiều nhất huyện. Để thuận lợi cho cấy máy, công tác làm đất được HTX DVNN xã chỉ đạo thực hiện tập trung, đồng bộ. Ngay từ ngày mùng 4 tết, các tổ máy đã xuống đồng làm đất phục vụ sản xuất vụ xuân. Điều đặc biệt là ở đây các chủ máy liên kết với nhau làm đất theo hình thức cuốn chiếu, thuận lợi cho việc điều chỉnh mực nước cho gieo cấy hàng loạt bằng máy, bảo đảm lúa không bị ngập sau cấy. Ông Vũ Ngọc Khanh, Giám đốc HTX DVNN xã cho biết: Mỗi nhà có 5 sào nếu làm đất riêng thì ruộng nhà họ ảnh hưởng đến ruộng nhà kia. Do vậy, HTX đã vận động các chủ máy liên kết với nhau để làm theo vùng, làm cuốn chiếu đến đâu xong vụ gieo mạ khay, cấy máy thuê cho bà con trong xã. Thời tiết những ngày qua rét đậm ảnh hưởng đến cây mạ sinh trưởng song là người có nhiều kinh nghiệm trong gieo mạ khay ông Hiền đã áp dụng các biện pháp kỹ thuật như làm vòm phủ nilon, đưa nước vào giữ ẩm cho mạ... nên toàn bộ diện tích mạ khay phát triển đồng đều. Ông Hiền cho biết: Ngành chuyên môn và HTX DVNN xã khuyến cáo là tôi đưa mạ và máy ra đồng cấy lúa cho bà con bảo đảm lịch thời vụ. Vụ xuân này tôi gieo khoảng 3.000 khay mạ để cấy khoảng 40 mẫu ruộng, trong đó 10 mẫu của gia đình. Để thuận tiện cho sản xuất lúa, tôi đã đầu tư máy cấy cỡ lớn 6 hàng, chỉ cần 10 ngày là tôi cấy xong toàn bộ diện tích của gia đình và bà con thuê cấy.

Nguyên Xá là địa phương tiên phong và có diện tích cấy máy mạ khay đạt gần 90%, nhiều nhất huyện. Để thuận lợi cho cấy máy, công tác làm

đất được HTX DVNN xã chỉ đạo thực hiện tập trung, đồng bộ. Ngay từ ngày mùng 4 tết, các tổ máy đã xuống đồng làm đất phục vụ sản xuất vụ xuân. Điều đặc biệt là ở đây các chủ máy liên kết với nhau làm đất theo hình thức cuốn chiếu, thuận lợi cho việc điều chỉnh mực nước cho gieo cấy hàng loạt bằng máy, bảo đảm lúa không bị ngập sau cấy. Ông Vũ Ngọc Khanh, Giám đốc HTX DVNN xã cho biết: Mỗi nhà có 5 sào nếu làm đất riêng thì ruộng nhà họ ảnh hưởng đến ruộng nhà kia. Do vậy, HTX đã vận động các chủ máy liên kết với nhau để làm theo vùng, làm cuốn chiếu đến đâu xong vụ gieo mạ khay, cấy máy thuê cho bà con trong xã. Thời tiết những ngày qua rét đậm ảnh hưởng đến cây mạ sinh trưởng song là người có nhiều kinh nghiệm trong gieo mạ khay ông Hiền đã áp dụng các biện pháp kỹ thuật như làm vòm phủ nilon, đưa nước vào giữ ẩm cho mạ... nên toàn bộ diện tích mạ khay phát triển đồng đều. Ông Hiền cho biết: Ngành chuyên môn và HTX DVNN xã khuyến cáo là tôi đưa mạ và máy ra đồng cấy lúa cho bà con bảo đảm lịch thời vụ. Vụ xuân này tôi gieo khoảng 3.000 khay mạ để cấy khoảng 40 mẫu ruộng, trong đó 10 mẫu của gia đình. Để thuận tiện cho sản xuất lúa, tôi đã đầu tư máy cấy cỡ lớn 6 hàng, chỉ cần 10 ngày là tôi cấy xong toàn bộ diện tích của gia đình và bà con thuê cấy.

Không khí gieo cấy vụ lúa xuân tại các cánh đồng của xã Đông Tân cũng rất khẩn trương. Để tăng sản lượng, nâng cao chất lượng gạo làng Giăng, sớm được công nhận sản phẩm OCOP 4 sao, vụ này HTX DVNN xã vận động bà con mở rộng diện tích trong vùng cấy giống lúa đặc sản của làng Giăng từ 70ha lên 100ha. Ông Bùi Văn Hùng, xã Đông Tân cho biết: Vụ này gia đình tôi tích tụ khoảng 15 mẫu,

cấy chủ lực giống lúa đặc sản của địa phương. Cấy nhiều nhưng tất cả đều bằng máy nên rất nhàn. 100% thóc thành phẩm được HTX Sản xuất kinh doanh gạo chất lượng cao xã Đông Tân thu mua với giá cao, vì vậy chúng tôi yên tâm mở rộng sản xuất.

Vụ xuân năm nay, huyện Đông Hưng phấn đấu gieo cấy trên 11.100ha lúa, trong đó khoảng 40% diện tích lúa chất lượng cao. Nhờ chủ động trong công tác lấy nước, đến nay trên 80% diện tích đã được làm đất. Ông Đỗ Tiến Lâm, Phó Trưởng phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện cho biết: Phòng đã chỉ đạo các địa phương huy động hàng trăm máy bừa, trên 200 máy cấy các loại tập trung ra đồng đẩy nhanh tiến độ làm đất cũng như cấy lúa cho bà con nông dân; phấn đấu cấy 4.700ha bằng máy, tăng so với vụ trước khoảng 700ha. Hiện tại các địa phương đã gieo cấy trả lúa sớm được trên 1.000ha. Diện tích còn lại sẽ được nông dân cấy tập trung từ ngày 5 - 20/2. Cùng với đẩy nhanh tiến độ gieo cấy, nông dân vẫn chú trọng chăm sóc những diện tích mạ đã gieo, đặc biệt là mạ khay, tổ chức diệt chuột, ốc bươu vàng và các đối tượng sâu bệnh gây hại khác; làm tốt việc phòng, trừ sâu bệnh gây hại trên mạ. Bên cạnh đó, tập trung tuyên truyền cơ chế, chính sách của tỉnh hỗ trợ máy cấy, máy sấy để các hộ nông dân nắm rõ để bà con chủ động đầu tư, tăng diện tích cấy máy.

ĐỖ NIÊN

“Hồi sinh” vườn đào, quất sau tết

Ngay sau tết Nguyên đán Quý Mão, các chủ vườn đào, quất trên địa bàn thành phố Thái Bình lại hối hả bắt tay vào sản xuất để chuẩn bị cho vụ tiếp theo.

Sau thắng lợi của vụ quất tết Quý Mão, gia đình ông Hà Văn Khiêm, thôn Nghĩa Thắng, xã Đông Hòa khẩn trương đưa hàng trăm cây quất giống xuống vườn trồng. Theo ông Khiêm, ngay từ ngày 6 tháng Giêng, ông cùng nhiều chủ vườn tại xã Đông Hòa đã mua đất mới, cải tạo vườn cũ. Đây là công đoạn đầu tiên và rất quan trọng trong quá trình “hồi sinh” vườn quất. Đất mới phải là loại đất màu mỡ, giàu dinh dưỡng giúp cây phát triển tốt. Ông Khiêm cho biết: Vườn của tôi trên 570m², 200 cây đã được ươm từ trong năm và 100 cây giống được đặt mua từ huyện Văn Giang (Hưng Yên). Tính đến thời điểm hiện tại, số tiền gia đình tôi đầu tư cho vụ quất

mới khoảng 15 triệu đồng. Thời tiết nắng ấm là thời điểm thích hợp để trồng quất giống. Sau đó chúng tôi sẽ tiến hành chăm bón và kích rễ cho cây quất vào thời điểm thích hợp.

Trong khi hầu hết các cây quất xum đã được người dân đưa xuống vườn thì tại các vườn trồng quất thể diện tích đất trồng vẫn còn khá nhiều. Là người có kinh nghiệm trồng quất thế lâu năm, ông Lê Thanh Tùng, xã Đông Hòa cho biết: Thông thường, khách hàng sẽ thuê cây quất thể về chưng đến qua rằm tháng Giêng. Vì vậy, trong thời gian này chúng tôi sẽ tranh thủ kết hợp vừa làm đất vừa vận chuyển cây về vườn. Dự kiến đến ngày 25 tháng Giêng việc đưa cây xuống vườn mới có thể hoàn tất. Do việc chăm sóc cây sau tết mất nhiều công sức nên tôi chỉ chọn những cây quất khỏe, đáng đẹp và có khả năng phục hồi nhanh để trồng lại. Số lượng cây quất

bị loại bỏ khoảng 5% số cây. Để có đủ số lượng cây gôi vụ, gia đình tôi mua thêm 100 cây quất giống về trồng.

Cùng thời điểm này, không khí lao động của các hộ dân trồng đào tại phường Hoàng Diệu cũng đang rất hối hả. Những người nông dân đang tập trung thu gom những gốc đào đã cho thuê và chăm sóc các gốc đào mới. Bỏ lại phía sau những khó khăn khi đào chết hàng loạt hồi cuối năm 2022, các hộ dân đang rất quyết tâm chuẩn bị cho vụ mới. Hàng năm, vào ngày 7 tháng Giêng, anh Bùi Văn Tiệm, tổ 9, phường Hoàng Diệu lại tất bật với công việc thu gom các cây đào đã chưng trong tết của khách quen về trồng. Những gốc đào nhanh chóng được anh Tiệm vận chuyển tới chỗ trồng để kịp thời chăm sóc. Anh cho biết: Trong quá trình chưng tết, những gốc đào ít được tưới nước hay cung cấp

đầy đủ chất dinh dưỡng nên việc trồng lại sẽ rất vất vả. Sau khi trồng, các gốc đào sẽ được chúng tôi cắt tỉa, tạo dáng, bổ thềm phân lân, tưới đủ nước... Sở dĩ mọi công đoạn đều phải tiến hành ngay sau tết bởi tiết trời mùa xuân là lúc cây đào sinh trưởng, phát triển và phục hồi trở lại tốt nhất. Sau khi làm đất kỹ lưỡng, tiếp đất mới cho những gốc đào, người chăm phải tưới nước đầy đủ để cây hồi phục và kích thích ra rễ.

Theo các chủ vườn đào tại phường Hoàng Diệu, quá trình chăm sóc đào sau tết rất công phu, đòi hỏi người trồng phải đầu tư nhiều thời gian, công sức. Và không phải tất cả những gốc đào thu về để chăm sóc đều hồi sinh, phát triển được. Những ngày này, người trồng đào gần như dành hết thời gian cho việc làm đất, chăm sóc cây.

Mặc dù còn phụ thuộc vào thời tiết và giá cả song trồng quất, trồng đào vẫn là nghề mang lại thu nhập chính cho đa số hội viên nông dân của xã Đông Hòa và phường Hoàng Diệu. Để hỗ trợ nông dân phát triển sản xuất, Hội Nông dân

thành phố Thái Bình và hội nông dân các địa phương đã có kế hoạch hỗ trợ hội viên về vay vốn, tập huấn kỹ thuật, xây dựng các mô hình điểm... Những người trồng đào, quất

sau tết cũng đang rất miệt mài, chăm sóc cây như chăm sóc con tinh thần của mình. Những ngày đầu xuân Quý Mão, thời tiết đang rất thuận lợi cho đào, quất sinh trưởng, phát triển. Vì

vậy, người dân rất kỳ vọng vụ tết năm sau sẽ giúp họ gạt bỏ thành công, đưa đến cho người tiêu dùng những cây đào, cây quất đẹp nhất.

NGUYỄN TRIỆU

Nông dân chăm sóc quất thể sau tết.